

KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA • KULTURA

Kulturno življenje v Podgradu

Mnogi prebivalci, ki prebirajo Našo skupnost, najbrž ne poznajo Podgrada, ki leži na desnem bregu Save nekako na prvi tretjini med železniškima postajama Zalog—Laze, razteza pa se naprej do druge tretjine ob Zaloški cesti, tako da spadata k njemu tudi še zaselka Gradovlje in Gostinca. Morda pa poznajo del Podgrada po edini vaški gostilni. Pri Peclju, kjer pripravljajo dobre ribe? Ali pa po tovarni Arbo na koncu vasi ob cesti proti Besnici?

No, če se peljemo po cesti proti tovarni Arbo, vidimo tik pred tovarno na desni strani na zunaj nič kaj privlačen objekt (leseno barako); to je na, kulturni dom. Notranost je že prijaznejša, še lepša pa je takrat, ko jo pripravimo za kulturne prireditve in v njej zažarijo prenekatere oči.

Naj omenimo, da je bil idejni vodja in vodja del v zvezi s postavitvijo doma domačin Ivan Ribič. Misel, da bi dobili mladi in stari za svoje prireditve svoj namenski prostor, se mu je porodila v letih 1977 in 1978, ko je videl, kako vneto je bila takratna mladina za razne kulturne prireditve. In ko je v začetku leta 1978 videl v Zalogu samevati objekt, iz katerega so se pravkar izselili gradbinci, ga je zaželel prestaviti v Podgrad, kjer naj bi služil drugemu namenu.

Svojo misel je zaupal soseskemu odboru. Le-ta ga je soglasno podprl in tudi začel kontaktirati z ljudmi, ki so lahko vplivali na željeno odločitev. Dobili so načelni pristaneč; treba je bilo zbrati sredstva.

Prvi koraki so bili narejeni po vasi, kjer smo vaščani (delavci, kmetje in upokojevc) prispevali po 500 din na osebo. Tako smo zbrali okoli 30.000 din, kar je bilo za takrat kar precej! Ostali, pretežni znesek za odkup objekta je dala KS Zalog in ji bomo za ta prispevek vedno hvaležni.

Aprila 1978 smo že začeli priprav-

ljati teren za dom tam, kjer danes stoji in avgusta zabetonirali ploščo. Nato smo se lotili barake. V Zalogu smo jo demontirali, v Podgradu pa takoj nato montirali. Vse smo prepeljali sami. Opravili smo 1100 prostovoljnih delovnih ur. Delalo je staro in mlado.

Objekt je tedaj stal, bil pa je brez opreme. Razumevanje je pokazala delovna organizacija Arbo, ki je nabavila nujno opremo (mize in stole) ter prispevala svoj izdelek arbonit za prepletkanje in zaščito lesenega doma. Objekt je bil kaj kmalu priključen tudi na električno omrežje.

Za dan republike 1978 smo dom že odprli z izredno lepim kulturnim programom.

Od takrat dalje nam ta dom pomeni veliko. V njem se zbiramo, sestankujemo in praznujemo: 8. marec, 29. november, novo leto; večkrat organiziramo maskerado, pri čemer smo vedno znova presenečeni s predstavitvijo programov nastopajočih. Mladina ima v domu tudi občanske mladinske plesne.

Vsako leto organizira kolektiv Arba v domu prihod dedka Mraza — tako za njihove otroke kakor tudi po želji staršev — za podgrajske otroke. Pred časom pa je Arbo organiziral v domu in kajpak plačal predstavo Mestnega gledališča ljubljanskega, kar je bil velik dogodek za naš kraj.

V domu igrajo mladi za rekreacijo tudi namizni tenis; organizirali so

medsebojna tekmovanja s podelitvijo priznanj za najboljšje.

Že nekaj let vodi kulturno življenje v Podgradu Tone Corek st., ki vadi razne ekipe, med drugimi ekipo deklic na kitarah, fanta na tamburinu, običajno jih spremlja dekle na harmoniku, sam pa dodaja glasove svoje harmonike. Prijetno je to njihovo izvajanje.

Petje je bilo že od nekdaj poznano v Podgradu; zadnje čase se spreminja v čedalje bolj ubrano sporovsko petje.

Leni je bil osnovan 10-članski moški pevski zbor (zopet na pobudo tovariša Corela), ki ga vodi tudi sicer vsestransko prizadevni Martin Bizjan st. Naštudiranih ima že precej pesmi, tudi kakšna lastna — podgrajska je vmes. Seveda zboru še mnogo manjka, a denarja za izšolanega pevovodjo nimajo.

Pevci in tudi vsi drugi smo hvaležni kolektivu Arba, ki je pred kratkim prevzel pokroviteljstvo nad tem zborom, saj bodo imeli pevci tako še večje veselje do petja, prevzeli pa so s tem tudi večjo odgovornost.

V soboto, 9. februarja letos, je bil v našem kulturnem domu ob slovenskem kulturnem prazniku izveden Podgrajski kulturni večer. Izvajalci so bili moški pevski zbor, zabavne melodije je izvajala skupina mladih, pel je ženski duet, dodana je bila recitacija pesmi Zdravljica, zabaven pa je bil s svojim magičnim intermezzom tudi gost B. Petro iz Ljubljane. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana polna.

Posebej smo na predstavo povabili nekatere predstavnike kulturnega življenja v občini, KS Zalog in delovno organizacijo Arbo. Nekateri so se proslave v naše zadovoljstvo udeležili in s tem dokazali, da jih zuna-

njost objekta ne odbija, kajti važno je, kaj se dogaja v notranjosti. Žal pa smo nekatere vabljenе pogrešali.

V Podgradu imamo ob dobrih zimskih razmerah smučarska tekmovanja kar v več skupinah. Tudi takrat je veselo, pridemo pa navijači iz vsake hiše, saj so nekateri tekmovalci na smučeh že od svojih rosnih let dalje.

In da ne pozabim omeniti tradicionalnega podgrajskega piknika, ki ga organiziramo vsako leto na začetku poletja! Takrat pripravimo pasulj v pravem kotlu; mojstrsko ga skuhata Martin in Franci, ki nato izvrstno pripravita še jedi na žaru. Odlično kavico skuha Rezi, pijačo, ki jo v ta namen po naročilu pripelje Marjan, pa si ohladimo kar v potoku Besnica, ki teče za domom. Organizatorji pripravijo program za razne družabne igre in takrat celo srečelova ne manjka.

Vsi si želimo, da bi se veselo kulturno življenje v našem domu in kraju nadaljevalo, saj je tudi precej podmladka, ki se aktivno vključuje v družabno življenje. Moškemu pevskemu zboru pa želimo še mnogo uspehov pri petju doma in Podgradu in na gostovanjih.

Hvaležni smo vsem dosedanjim nastopajočim in njihovim vodjem, vsem, ki se trudijo za red in čistočo v domu in vsem organizatorjem in delavcem v zvezi z deli pri raznih pogostitvah. Vse to namreč opravijo brez plačila, pa še z raznimi lastnimi prispevki.

Sosesni odbor, ki mu sedaj predseduje Janez Avsec, pa načrtuje še mnogih del, ki so potrebna v domu in so že v programu; to so napeljava vodovoda, ureditev sanitarij, predstavitev vhoda in manjši podaljšek, pleskanje zunanosti doma in druga vzdrževalna dela.

Upamo na finančno pomoč KS Zalog in Arba, ki se lahko oba po želji poslužujeta teh prostorov za svoje kulturne potrebe.

MIHAELA RIBIČ

**KULTURNI
DOM
ŠPANSKI
BORCI**

Za 8. marec napovedana predstava Mušica je zaradi bolezni v ansamblu odpadla. Predvidoma bo 12. aprila ob 19.30.

26. marca bo ob 19.30 nastopila AFS France Marolt
29. marca bo ob 17. uri slavnostni koncert ob 5. obletnici dela mešanega pevskega zbora društva upokojevc Ljubljana Moste-Polje

RAZSTAVE

V sredo, 6. marca, je bila v avli doma odprta razstava fotografij Nece Falk. Razstavo si lahko ogledate vsak dan od 15. do 19. ure in ob sobotah od 10. do 13. ure.

V knjižnici Jožeta Mazovca razstavlja Marija Zrim

Knjižnica Jožeta Mazovca je ob predstavitvi knjige dr. Ruže Vreg Podežel-ska zdravnica dne 27. februarja odprla tudi razstavo slikarke Marije Zrim in jo prvič predstavlja Ljubljani.

Slikarka amaterka se je rodila leta 1913 kot potomka očeta Poljaka in matere Čehinje v Murski Soboti. Temu okolju je posvetila svoje delo. Bila je tudi oblikovalka odrskih obrazov, učila je petje in ritmiko. Poguma za to dejavnost ji niso vzela niti leta, ki ji jih nalaga čas, niti triletna popolna ohromelost.

Njeno slikarstvo je preraslo okvire amaterstva. Ostala je sicer zvesta realizmu, iz njenih slikarskih motivov — oranja, žetve, počitka, darov zemlje, pokrajine in portretov — pa seva neka tiha lirika.

Marija Zrim je zelo uspešna slikarka v svojem okolju in njena dela pestrijo marsikateri prekmurski dom, zato je bil izbor slik opremljen po oskusu naročnikov. Neenotni okvirji in prostor so narekovali odstranitev okvirjev, s čemer se je strinjala tudi slikarka.

Tako je v naši knjižnici prikazan droben izbor iz njenih 800 slik, kot bi ga pravkar vzeli iz njene delavnice.

V razstavnem prostoru nas vabi klasični Mlin na Muri, ki pričara srečanje s Prekmurjem.

Prečudovita Jesen — hosta za izlet in počitek, razkošna in sveža Zima, pa še neskončno poti in hribov v Gorički pokrajini.

Ogledujemo Domačijo v njenem miru in s skrivnostnim dihom rojstva, ljubezni, življenja in smrti.

Ustavimo se v dremavem popoldnevu ob izredno romantični poti Pod klanecem.

Zivahna barvitost in bogato razčlenjene ploskve ter trdnost likov so najkrajše označene odlike njenega slikarstva.

KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA

Mirna Pavlovec v Jelovškovem likovnem salonu

Se do 15. marca je v Jelovškovem likovnem salonu v kulturnem domu Španski borci na ogled razstava slikarke Mirne Pavlovec, ki je pripravila to dom skupaj z Ljubljanskim muzejem-galerijo in združenjem umetnikov iz Škofje Loke ter pod pokroviteljstvom občinskega sveta zveze slikarstva občine Ljubljana Moste-Polje v počastitev mednarodnega dneva.

Dvatisredstotna Mirna Pavlovec, ki živi in dela v Škofji Loki, se je na tej razstavi predstavila s slikami in pokrajinskimi. Njene slike so, z obo-

snano izjemo, belih ali mračnih barv.

Kot je razbrati iz uvoda v katalog — napisal ga je Cene Avguštin — se v njenem času tenzi tosi na slikarskih platnih umikajo belini, tako da je iz te beline le z naporom mogoče ločiti tisto, kar namreč oblikuje roč. droben stebelni oblik, pladenj z so-

čijem ali polnjenjem s koreninam.

Razstavo je odprl predsednik občinske konferenice SZDL Janes Lah, v polninskem programu pa je sodeloval tako ljubljanski župan kot ljubljanski župan.

Občinska konferenca SZDL LJ. MOSTE-POLJE

DARJA JUVAN

Srečanje slikarjev iz naše občine

Kulturni dom Španski borci je za lutkarje vedno gostiljuna hiša, saj so se v njem doslej vrstile predstave številnih amaterskih skupin iz vse Slovenije, do lani brezdonsko Lutkovno gledališče pa je imelo v Mostah ne le prijazno zatočišče, ampak tudi zvesto občinstvo.

V sredo, 27. februarja, so bila v tem domu lutkarjem vrata spet na široko odprta: v okviru srečanja lutkovnih skupin iz naše občine smo spremljali produkcije petih lutkovnih skupin. Nastopili so: lutkovna skupina OŠ Jože Moškrič, mentorica Breda Štefe; lutkovna skupina OŠ Karla Destovnika-Kajuha, mentorica Milica Konstrun; lutkovna skupina PIKA, KUD Svoboda Zadobrova-Sneberje, mentorica Alenka Benčina; lutkovna skupina DIDL DAJ, klinični center Lj.; lutkovna skupina Sončnica Kodeljevo, mentor Jernej Slapernik.

Že skupina OŠ Jože Moškrič, ki deluje kot krožek, je pritegnila mlado občinstvo z zanimivim podvi-

gom: mali lutkarji z ročnimi lutkami improvizirajo parafrazo znane Goli-jeve igre Jurček, ki so si jo ogledali v šentjakobskem gledališču. Pri tem kažejo občudovanja vredno iznajdljivost, ki jo bodo pri prihodnjem delu še kako potrebovali.

Skupina OŠ Karla Destovnika-Kajuha je izbrala strešje, rahlo didaktično besedilo Emila Smaska Veliki in mali zajček, ki pa so ga lutkarji kreativno aktualno reševali in zaigrali v konfrontaciji lutk in njihovih animatorjev.

Enega najbolj priljubljenih (in težkih!) lutkovnih besedil, Malikove Zogice Marogice, se je lotila skupina KUD Zadobrova-Sneberje. Ob veliki vnemi in volji je bila naloga ven-

darle zelo trd oreh za razmeroma mlado skupino, posebej ker so se uprizoritive lotili z ročnimi lutkami. To pa je povzročalo nemalo težav, saj besedilo izrazito računa z možnostmi marionete.

Lutkovno skupino DIDL-DAJ kliničnega centra v Ljubljani, ki je nastopila kot gost, sestavljajo prekaljene in zagnane vzgojiteljice, ki se poleg rednega dela ukvarjajo z lutkovno terapijo. Same oblikujejo besedila (poleg lutk — jasno — kot to delajo vsi pravi amaterski lutkarji); tokrat so se naslonile na znani motiv o čarobni kledi, narisane osebe oživijo in v nizu epizod krajšajo čas z dolgočasnim fantiču.

»Didldajke« so pogumno nadaljevale svojo usmeritev odprte igre ob simpatičnih lutkah — igračah, vendar kaže predstavnik premalo homogenosti in fantazije.

Zadnja se je predstavila skupina SONČNICA s Kodeljevega, morda z repertoarom najzanimivejšo predstavo bolgarskega pisatelja Ivana Ostrikova Deklica in stari lev. Čeprav je igra obredla že mnogo odrov in povsod naletela na lep sprejem, so jo lutkarji s Kodeljevega pri nas

uprizorili prvič. Duhovito in prijazno besedo, ki temelji na lutkovni dramaturgiji poetično obravnavanega nadrealističnega nesmisla, bi zaslužilo več pozornosti naših amaterskih lutkarjev. Skupina je pod vodstvom Jerneja Slapernika izvedla besedilo berljivo z duhovitimi lutkami (pogrešali smo več stilne enotnosti) in z inventivno zvočno opremo po sugestijah Bora Turca. Želeli bi si več spontanega žara in manj deklamativnosti v interpretaciji, pa bo skupine prerasla v zanimivo jedro amaterskega lutkarstva, ki bi skupaj s KUD Sneberje-Zadobrova izpolnjevala očitno vrzel v našem lutkarstvu, saj sta to dve skupini mladih ljudi, ki ne »lutkarijo« v okviru dodatnih točkkih aktivnosti, marveč je njihov cilj pripravljati zvestim otroškim gledalcem prijetne predstave, se bi pa ustvarjalno »rekreacijo«.

Pozdravljamo napore vseh, da bi lutkarstvo v naši občini postalo čim bolj množično, del vsakodnevnih kulturnih potreb, da bi sproščalo ustvarjalno fantazijo mladih in aktivno sooblikovalo našo bodočo generacijo. Srečanje v kulturnem domu Španski borci je bilo del vsakoletne velike akcije ZKOS, ki se je letos udeležuje 70 lutkovnih skupin iz vse Slovenije, najzanimivejša pa bodo nastopile na jubilejnem 15. srečanju slovenskih lutkarjev, ki bo od 28. do 30. marca v Novi Gorici.

EDI MAJARON

85 let PPO Vevče

Na pustno soboto, 16. februarja, je Papirniški pihalni orkester Vevče na sprevodu po Čopovi ulici nastopil v novih karneval-

Nove uniforme za vevške godbenike

skih uniformah. Skupaj z ljubljanskimi maržoretkami je povedel pustne šeme do hotela Slon, kjer se je slavje nadaljevalo.

Z novimi uniformami pa ni šlo vse gladko. Denarja za uniforme, ki so jih godbeniki pričakovali že lani, ni in ni bilo. Zato je stopil v

akcijo predsednik orkestra. V zadnjem trenutku so bila sredstva končno zbrana. Karnevalske uniforme so sešili v ljubljanskem podjetju Novost, ki je izdelavo uniform tudi sofinanciralo. Uniforme so živorede in malo spominjajo na vojaške uniforme iz pred dvesto let. Na kapah je velik grb mesta Ljubljane.

Sešiti uniforme za več kot osemdeset godbenikov ni majhna stvar. V Novosti so v petek pred sprevodom delali pozno v noč in še so nekateri godbeniki dobili uniforme tik pred nastopom na Čopovi ulici. Delavcem Novosti so se za njihov trud godbeniki zahvalili tako, kot najbolje znajo: zaigrali so jim koračnico, maržoretke, ki so tudi dobile nove uniforme, pa so zaplesale.

Izdelavo uniform so poleg Novosti financirali še občinska skupščina Ljubljana Center, Kroj Ljubljana, turistična zveza Ljubljana in Papirniški pihalni orkester. Po njihovi zaslugi bo orkester poleg ljubljanskega gradu in nebotičnika morda postal nova turistična atrakcija mesta Ljubljane.

MARKO PEČAUER

V SPOMIN

Zapustil nas je Rudi Strnad

V soboto, 16. februarja, smo se na ljubljanskih Zalah zadnjič poslovili od Rudija Strnada, ki je zadnje desetletje živel v Zadvoru na Cesti 13. julija in bil vsestransko vključen v naše družbenopolitično življenje. Četudi pa ni dolgo deloval med nami, si je s svojim aktivnim in poštenim delom za služil spoštovanje krajanov Zadvo-va, kar je nazorno pokazala tudi številna udeležba na njegovi zadnji poti.

Rudi Strnad se je rodil 7. oktobra 1907 kot peti otrok od šestih, rojenih v družini progovnega nadzornika na železniški čuvajnici v Nomju pri Bohinjski Bistrici. Izšel je iz družine proletarica in tudi sam je hotel biti enak svojemu očetu. Osnovno šolo je dokončal v Bohinjski Bistrici, realno na Jesenicah. Po mali maturi je želel postati prosvetni delavec. Zato se je vpisal na ljubljansko učiteljsko in tudi tega dokončal.

Rudi se je že v mladih letih družil z jeseniškimi železarji in ni slučaj, da se je med študijem na učiteljsko pridružil naprednim Sokolom ter se navzel tudi naprednega duha, kajti bil je sošolec številnih kasnejših revolucionarjev, med

njimi tudi Edvarda Kardelja. Razumljivo je, da kot napredno usmerjen učitelj ni mogel dobiti mesta tam, kjer je bila koncentracija ljudskih množic velika, saj bi bil v takem okolju škodljiv tedanjemu režimu. Zato so ga poslali službovat na Pohorje, kasneje v Koprivnico pri Brestanici itd.

Po vdoru okupatorjev v našo deželo aprila 1941 je bil takoj na spisku pregnancev; zato je prebežal na italijansko stran, v Ljubljano. Tu je ves čas vojne deloval med ilegalci. Po vojni pa je bil uvrščen med tiste prosvetne delavce, ki naj bi globlje segli v izobraževalni sistem. Postal je najprej ravnatelj osnovne šole Dol pri Hrastniku, nato Trbovlje II, v Ljubljani pa je bil načelnik za šolstvo pri ObLO Ljubljana Center. Po upokojitvi se je ves posvetil organizaciji delegatskega sistema v krajevnih skupnostih Stara Ljubljana, Moste in Selo.

Po prihodu v Zadvor pa se je vključil med borce, delegate SIS. Leta 1983 je postal predsednik odbora Društva upokojevc in to funkcijo je opravljal do zadnjih dni.

ALOJZ KASTELIC